

Chojnacki, Jakub

Płock w roku 1968

Notatki Płockie 13/1-45, 14-19

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PŁOCK W ROKU 1968

W strukturze przestrzennej Mazowsza planowany jest na zewnętrznym pierścieniu, odległym około 100 km od Warszawy, dynamiczny rozwój Płocka, Ciechanowa, Ostrołeki i Siedlec. Zakładany w planie perspektywicznym wzrost tych miast do 1985 r. — ma być „antymagnetem” dla stolicy kraju, dotychczas przyciągającej ludność bezpośrednio do siebie albo na teren strefy podstołecznej, czyli do tzw. Warszawskiego Zespołu Miejskiego, stanowiącego część Warszawskiego Okręgu Przemysłowego, największej po Śląsku — aglomeracji miejskiej i drugiego co do wielkości w Polsce okręgu przemysłowego. Tak więc właściwy rozwój Płocka, jednego z miast położonych na obrzeżu województwa warszawskiego, leży i w interesie władz oraz mieszkańców Warszawy.

Ten rozwój został zaplanowany i jest realizowany w planie 5-letnim na lata 1966—1970, którego rok 1968 stanowi półmetek¹⁾. Dlatego uchwałą XVIII Sesji Miejskiej Rady Narodowej z dnia 15 grudnia 1967 r. w sprawie planu gospodarczego miasta Płocka na rok 1968 i podstawowych założeń planu na rok 1969 oraz uchwałą w sprawie budżetu miasta na rok 1968 poprzedził długi okres przygotowań.

W podjętych przez Radę Narodową uchwałach założono, iż liczba mieszkańców stałych i zameldowanych czasowo wzrośnie w 1968 r. do 70.000 osób, ilość zatrudnionych ogółem do 35.600, w tym w gospodarce uspołecznionej — do 33.300 osób. Przewiduje się, że ilość dojeżdżających do pracy spoza granic administracyjnych miasta wynosić będzie około 6.000 osób.

Investycje

Zatrudnienie wzrośnie o 8,2% w wyniku przygotowania nowych 2.600 miejsc pracy, przede wszystkim w najważniejszej inwestycji polskiej chemii — Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych. Będzie to możliwe dzięki wysokim nakładom inwestycyjnym, których skalę w 1968 r. obrazuje poniższe zestawienie:

Nakłady ogółem w tys. zł	2.221.103	w tym ro- bota bud- mont. 1.080.095
I. Nakłady inwestycyjne w gospodarce uspo- łecznionej — razem	2.197.583	1.056.575
1. Plan centralny	2.023.100	897.700
2. Plan terenowy z tego	174.483	158.875

¹⁾ Vide: Artykuł autora „Płock w latach 1966—1970” — Tow. Naukowe Płockie „Notatki Płockie” Nr 1/41.

Nakłady ogółem w tys. zł	2.221.103	w tym ro- bota bud- mont. 1.080.095
a) Rada Narodowa	34.006	30.795
b) partycypacja przedsiębiorstw	43.235	37.990
c) SFBSiI	4.240	3.825
d) inwestycje wła- sne przedsię- biorstw	5.039	4.189
e) spółdzielczość	87.963	82.076
II. Inwestycje ludności (szacunkowo)	23.520	23.520

Wydatkowanie prawie 2 miliardów 200 mln zł na inwestycje w gospodarce uspołecznionej wg struktury nakładów na poszczególne działy gospodarki narodowej przedstawia się następująco (w tys. zł):

1. Przemysł	1.973.476 = 89,8%
2. Budownictwo	23.800 = 1,3%
3. Rolnictwo	7.000 = 0,3%
4. Transport i łączność	12.100 = 0,6%
5. Obrót towarowy	16.854 = 0,8%
6. Gospodarka komunalna	35.457 = 1,6%
7. Gospodarkę mieszkaniową	84.262 = 3,9%
8. Oświata, nauka i kultura	16.336 = 0,7%
9. Ochrona zdrowia	16.300 = 0,7%
10. Kultura fizyczna	5.498 = 0,2%
11. Inne	1.500 = 0,1%
	2.197.583 = 100,0%

Przemysł

Wydatkowanie na rozwój sił wytwórczych miasta miliardów złotych przyniesie odpowiednie efekty produkcyjne. Wartość globalnej produkcji przemysłu uspołecznionego zwiększy się o 43% tj. do 9.027,3 mln zł (w 1969 r. o dalsze 21,7% tj. do 10.994,5 mln zł.²⁾ Największą dynamikę przyrostu produkcji, bo aż o 73% tj. z 3.557,3 mln zł w 1967 r. do 6.172,6 mln zł (przyrost wartości produkcji towarowej wg cen zbytu — 4.902,4 mln zł do 8.100,7 mln zł) wykażą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne. Przerób ropy naftowej, wzrośnie do 4 mln ton (w 1967 r. — 2,523 mln t. ³⁾)

Ten wysoki przyrost produkcji umożliwi uruchomienie w połowie roku II destylacji rurowo

²⁾ dla porównania: W 1966 r. wartość produkcji globalnej przem. uspoł. woj. koszalińskiego wyniosła 8.672,0 mln. zł, a woj. olsztyńskiego 10.632,3 mln zł.
GUS, Rocznik Statystyczny 1967, str. 125

³⁾ Przerób ropy naftowej w 1966 r. w 6 rafineriach w Polsce wyniósł 3,7 mln t.
GUS, Rocznik Statystyczny 1967, str. 183.

-wiewowej o przerobie 3 mln ton ropy rocznie, drugiego reformingu benzyn i innych zakładów produkcyjnych. Spowoduje to wzrost udziału kombinatu w ogólnej wartości produkcji globalnej całego płockiego przemysłu do 68% (w 1965 r. — 57%). Wzrost wartości produkcji MZRiP stanowi 25% wzrostu wartości produkcji całego polskiego przemysłu chemicznego. O wzroście rangi kombinatu w gospodarce Polski może świadczyć fakt, iż w 1968 r. produkcja jego ma zabezpieczyć około 55% zapotrzebowania kraju na produkty naftowe.

W 1968 r. zostanie zorganizowane wyspecjalizowane przedsiębiorstwo robót termoizolacyjnych i antykorozyjnych „Izokor”.

Zakłady przemysłu kluczowego, jak: Fabryka Maszyn Żniwnych, Płocka Stocznia Rzeczna, Przedsiębiorstwo Jajczarsko-Drobiarskie będą nadal rozbudowywane i modernizowane.

Budowa nowego elewatora zbożonego będzie kontynuowana oraz rozpocznie się modernizację — kosztem 4,4 mln zł w 1968 r. — portu wiślanego.

Baza „Mostostalu” na Kostrogaju przy FMŻ będzie dalej w budowie. Zostanie oddana do eksploatacji — wybudowana na Kostrogaju — baza przedsiębiorstwa transportu samochodowego „Łączność”.

Przemysł terenowy i usługi

Przemysł planowany i zarządzany terenowo winien w 1968 r. dać produkcję globalną wartości 400,2 mln zł (wzrost o 2% w stosunku do 1967 r.) i produkcję towarową wartości 412,1 mln zł. Z tej ostatniej 4,65 mln zł przypada na produkcję nakładczą, a 13,5 mln zł na usługi przemysłowe dla ludności. Natomiast wartość usług nieprzemysłowych dla ludności sięgnie kwoty 21,2 mln zł. Szczególną uwagę zwróci się na rozwój usług deficytowych: motoryzacyjnych, naprawy sprzętu domowego, radio-telewizyjnych czy remontowo-budowlanych, gdzie przewidziano największy wzrost (o 25%). Zakończona zostanie adaptacja połowy budynku przy ul. Kościuszki 8 na gabinety kosmetyczno-lekarskie spółdzielni pracy „Izis”. Rozpocznie się adaptację dawnej szkoły nr 4 dla potrzeb spółdzielczości pracy.

O 1800 instalacji wrosną — ważne dla gospodarstw domowych i ułatwiania pracy kobietom — usługi gazownicze (z 5.183 do 6.983 odbiorców).

Rozpocznie się budowę przy Al. Jachowicza — Domu Rzemiosła.

Obrót towarowy

Sprzedaż detaliczna w przedsiębiorstwach handlu uspołecznionego wzrośnie o 7,4% i osiągnie 1.169,7 mln zł. Wskaźnik wzrostu dla otwartych zakładów gastronomicznych założono wyższy. a mianowicie o 10,9% tj. do 79,3 mln złotych.

Inwestycje wzbogacą handel o 7 sklepów i 1.092 m² powierzchni użytkowej, a gastronomię o 4 zakłady o 350 miejscach. Między innymi zostanie oddana do użytku kawiarnia „Zamkowa” łącznie z piwnicami w zabytkowym „Domu pod trąbami”, oraz opóźniona o 2 lata restauracja „Basztowa” przy ul. Okrzei.

W 1968 r. przewiduje się oddanie do użytku pawilonu meblowego w „Nowym Centrum Południe”, pawilonu spożywczego przy ul. Kredytowej, Kościelnej, Wieczorka, Łukasiewicza, Miodowej i Bieruta oraz sklep „Eldom” przy Al. Jachowicza. Zlikwidowany pod koniec 1967 roku bar „Centralny” zostanie adaptowany w I półroczu 1968 r. na sklep garmazeryjny i smażalnię ryb. Przy ul. 1 Maja urządzony zostanie sklep myśliwski „Jedności Łowieckiej”. Rozpocznie się budowa pawilonu ZURT-u przy Nowym Rynku.

Najbardziej przykrym dla mieszkańców Osiedla Dobrzyńska Wielka jest fakt, że dopiero w bież. roku rozpocznie „Petrobudowa” budowę — o lata opóźnionego — pawilonu handlowo-usługowego (5,1 mln zł). Planowanego na 1967 rok przerobu w wys. 2,8 mln zł — zmniejszonego w połowie roku do 1,3 mln zł — nie wykonano w ogóle, mimo usilnych interwencji władz miasta, które, niestety, pozostały bezowocne.

PSS „Zgoda” (poza limitami) wybuduje przy ul. Szopena piekarnię 3-tonową.

W wygospodarowanych — przez wyprowadzenie lokatorów — pomieszczeniach winno się uruchomić po kapitalnej przebudowie coctail-bar mleczarski przy ul. Bielskiej 5, którego inwestorem jest Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska oraz w dawnym hotelu „Płockim” piwiarnię „Zagłoba” (inwestor — browar Ciechomice).

W planie przewidziano także dalszą modernizację sieci sklepowej; jej porządkowanie, łączenie małych jednostek, windykację lokali frontowych zajmowanych obecnie na mieszkania oraz wykwaterowania z zaplecza sklepowych — celem usprawnienia pracy handlu i usług.

Gospodarka komunalna

Na ten ważny dział gospodarki miejskiej przeznaczono nakłady inwestycyjne w kwocie 35.457 tys. zł. W I półroczu oddane będzie do użytku największa i najważniejsza inwestycja komunalna — nowe ujęcie wody nad Wisłą i stacja uzdatniania wody. Istniejący kryzys wodny zostanie zlikwidowany. Wybudowany zostanie dalszy odcinek sieci ciepłowniczej (o dł. 3,1 km) oraz zakończona zostanie budowa I etapu cmentarza komunalnego w Trzepowie.

Z inwestycji sanitarnych zakończy się budowę zakładu przepompowni ścieków, kolektora kanalizacyjnego „D” i syfonowo-tłocznego o długości 5,7 km. Będzie kontynuowana budowa kolektora „C” oraz rozpocznie się ważną i kosztowną (55 mln zł) inwestycję miejską: oczyszczalnię ścieków — zamiast pierwotnie plano-

wanego dopiero po 1970 r. rozpoczęcia jej budowy, która zostanie zakończona w 1972 r. Na 1968 r. plan przewiduje 4 mln zł przerobu.

Zarząd Inwestycji Budowy Kaskady Dolnej Wisły we Włocławku zainwestuje 20 mln zł (i 16 mln zł w 1969 r.) w roboty na płockich nabrzeżach związane ze spiętrzeniem Wisły, co w Płocku nastąpi w II kwartale 1969 r. Wykonawcą głównych prac będą „Hydrogeo” i Okręgowy Zarząd Wodny.

Wyjątkowo niekorzystny dla mieszkańców jest fakt, iż baza autobusowa Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego — budowana z kilkuletnim opóźnieniem — nie będzie oddana w końcu 1968 r. do eksploatacji (jak planowano w 1966 r.), a dopiero w 1969 r.

Mieszkańcy Radziwia otrzymają wodę pitną do zbudowanej — również czynem społecznym — sieci wodociągowej.

Rozpocznie się za 1,8 mln zł budowę na Kostrogaju bazy Miejskiego Przedsiębiorstwa Remontowo-Budowlanego.

Niedostatecznie zabezpieczone są remonty kapitalne urządzeń komunalnych, na co przeznaczono tylko 6,6 mln zł tj. 47% wykonania w 1967 roku.

Na kilku ulicach śródmieścia nawierzchnia brukowa wymieniona będzie na asfaltową. Do końca się modernizacji ul. Wyszogrodzkiej. Także ul. Mickiewicza winna być urządzona po

uzyskaniu dodatkowych kredytów. Niestety na budowę nowych arterii komunikacyjnych — które radykalnie mogłyby poprawić układ komunikacyjny miasta — wciąż brak środków.

Oświetlenie ulicznych arterii wlotowych: Bielekiej i Wyszogrodzkiej zostanie zmodernizowane. Budowa promenady na skarpie będzie kontynuowana. W 1968 r. winna ona osiągnąć cmentarz ewangelicki. Nareszcie — po kilku latach wysiłków — promenada otrzyma rzeźbiowe oświetlenie lampami parkowymi od Wzgórza Sieciecha (hotel PTTK) do Jaru „Abisynia” i Płockich Zakładów Przemysłu Terebnego.

Skończy się (rozpoczęta w 1967 r.) budowa — w czynie społecznym załogi MZRiP — parku na Zdunach, co przyczyni się do uatrakcyjnienia Osiedla Dobrzyńska Wielka, którego porządkowanie i kolorystyka — z dużym opóźnieniem — zostaną zakończone. Sprawy te były i są przedmiotem wielu słusznych skarg mieszkańców tej dzielnicy.

Śródmieście i Stare Miasto będą dalej porządkowane i modernizowane. Nastąpi znaczna poprawa sanitarnych i kulturalnych warunków życia ludności. Wykona się na starej zabudowie ok. 25.000 m² tynków. Roboty porządkowe przyspieszą zrastanie się starej i nowej zabudowy — podstawowego problemu gospodarki komunalnej — w jednolity organizm miejski oraz częściowo usuną występujące tu nadmierne dysproporcje.

Gospodarka mieszkaniowa

Plan budownictwa mieszkaniowego na rok 1968 i 1969 założono jak poniżej:

Inwestor	wykonanie				Plan	
	1966		1967		1968	1969
	izb	mieszk.	izb	mieszk.	izb	izb
1. Miejska Rada Narodowa	333	124	195	82	—	—
2. Budownictwo resortowe państwowe	1.355	543	273	103	51	85
3. Budownictwo spółdzielcze — razem	974	344	1.063	412	2.282	1.997
z tego: powszechne			411		952	740
zakładowe			24		77	48
resortowe			628		1.253	1.209
Budownictwo uspołecznione razem	2.662	1.011	1.531	597	2.333	2.082
4. Budownictwo indywidualne:	341	91		92		
kredytowane			177		306	324
niekredytowane			182		198	261
O g ó ł e m	3.003	1.102	1.890	689	2.837	2.667

Uwaga: W 1967 r. plan budownictwa mieszkaniowego wykonano ogółem w 83%, w bud. spółdzielczym tylko 79 proc. (plan 1.354, wykonanie 1.063 izb).

Powyższa tablica wykazuje, że prawie wyłączną formą budownictwa mieszkaniowego uspołecznionego będzie budownictwo spółdzielcze, realizowane przede wszystkim na Osiedlu „Tysiąclecia” (tzw. „Nowe Centrum Północ”).

Fakt, że coraz większy procent budowanych w Płocku mieszkań stanowią mieszkania spółdzielcze, budowane przy znacznym udziale środków własnych ludności, zwiększa zainteresowanie generalnym problemem, jakim jest

właściwe przygotowanie dokumentacji, mające decydujące znaczenie dla wartości użytkowej mieszkań oraz jakość budowanych mieszkań.

Dotychczasowy stan rzeczy wywołuje wiele uzasadnionej krytyki. Niepokojące — szczególnie dla biedniejszej i mieszkającej w nadmiernym zagęszczeniu części mieszkańców miasta — jest to, że miejski kwaterunek nie otrzyma ani jednej — i to do końca pięciolatki — nowo wybudowanej izby.

Mimo tego likwidowane będą nadal mieszkania najgorsze, wyburzy się szereg ruder, drewnianych baraków (niezależnie od 13 baraków — 87 rodzin — rozebranych w latach 1966—1967), a w II połowie 1968 r. wyburzy się największy płocki slums, budynek „Czarny Dwór” przy ul. Okrzei 59a zamieszkały do niedawna przez 50 rodzin. Dzięki temu ubóstwo budowlane i mieszkaniowe Płocka ulega zmniejszeniu.

Wartość nakładów na kapitalne remonty budynków mieszkalnych zaplanowano na poziomie 1967 r., tj. na 10,5 mln zł (na 1969 r. o 1 mln zł więcej).

Uchwała zobowiązała Prezydium Rady Narodowej m. in. do popierania indywidualnego budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza przez dostarczanie typowej estetycznej dokumentacji, odpowiednią politykę kredytową oraz przez przygotowanie prywatnych terenów, tanich działek budowlanych (czego od 4 lat — z winy niektórych architektów — nie udało się załatwić). Brak takowych spowodował, że plan budownictwa indywidualnego w 1967 r. wykonano tylko w 77% (plan 467, wybudowano 359 izb).

Oświata

W 1968 r. odda się do użytku 5-izbowa szkoła podstawowa w Trzepowie, o co tak usilnie od lat wnioskowali mieszkańcy tej peryferyjnej dzielnicy. Zakończy się budowę warsztatów szkolnych dla Technikum Elektrycznego oraz internatu zespołu szkół chemicznych im. I. Łukasiewicza (240 miejsc).

Rozpocznie się budowę szkoły podstawowej 18-izbowej na Osiedlu „Tysiąclecia” oraz internatów: międzyszkolnego „Małachowianki” i „Jagiellonki” przy ul. 3 Maja 6 (200 miejsc), Technikum Elektrycznego (240 miejsc) i internatu Szkoły Specjalnej przy ul. Dworcowej (150 miejsc). W 1969 r. mieszkańcy regionu oczekują na tym odcinku znaczną poprawę.

4 mln zł wydatkuje się na dokumentację i roboty przygotowawcze związane — z historyczną dla Płocka decyzją — budową przy ul. Łukasiewicza gmachów Politechniki, która od nowego roku akademickiego otrzyma nowy wydział: mechaniczny i Domu Studenta.

Kultura

Kontynuowana będzie najważniejsza inwestycja kulturalna miasta, adaptacja zamku piastowskiego (tzw. „opactwa”) uznanego za pom-

nik kultury Tysiąclecia Państwa Polskiego i X wieków Płocka, na siedzibę Muzeum Mazowieckiego (Wojewódzkiego). Należy wyrazić ubolewanie, że zakres i tempo robót jest ślimacze z uwagi na małe środki przeznaczone corocznie przez Ministerstwo Kultury i Sztuki na ten wielkiej rangi zabytek.

Nareszcie rozpoczęta zostanie — opóźniona o kilka lat — budowa Domu Kultury w „Nowym Centrum Południe”. Na ten cel MZRiP przeznaczyły w 1968 r. 5.498 tys zł.

Do czerwca zostanie oddany do użytku amfiteatr realizowany w czynie społecznym przy pomocy środków Społecznego Funduszu Budowy Szkół i Internatów.

Oddanie do użytku kina w Radziwiu powiększy ilość miejsc w kinach do 2.511.

W tym roku rozpocznie się ze środków SFBSiI adaptacja zabytkowego XIII-wiecznego skrzydła Małachowianki na średnią szkołę muzyczną. Planowany przerób w 1968 r. — 1,4 mln złotych. Wykonania robót podjęło się Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane.

Ochrona zdrowia

W 1968 r. zostaną oddane do użytku dwa pawilony nowego szpitala na Winiarach: zakaźny i gruźliczy, łącznie z zapleczem gospodarczym. (Na budowie szpitala w 1967 r. plan wykonano tylko w 56%, „Petrobudowa” nie przerobiła 9,5 mln zł) oraz obwodowa przychodnia wraz z apteką na Osiedlu Dobrzyńska Wielka. Kosztem 1,5 mln zł kontynuować się będzie modernizację starego szpitala. Liczba fachowego personelu medycznego ulegnie zwiększeniu.

Kultura fizyczna

Ze środków MZRiP wysokością 4 mln zł rozpocznie się budowa stadionu sportowego przy ul. Łukasiewicza, o ile zdąży się z dokumentacją. W ramach czynów społecznych i częściowej dotacji Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki realizować się będzie, dalszą rozbudowę międzyszkolnego parku sportowego z basenem oraz dokończy się budowę strzelnicy sportowej LOK i pawilonu sportowego na stadionie KS „Żeglarz” w Radziwiu.

Rolnictwo

Oddana zostanie do użytku na Kostrogaju baza przedsiębiorstwa melioracyjnego. Z inwestycji PGR Srebrna rozpocznie się budowę kombinatu warzywniczego w Chełpowie, od lat odkładaną. Na ten cel przeznaczono 7 mln zł. Z uwagi na trudności z dokumentacją, przerób tej kwoty jest mało prawdopodobny. Kontynuowana będzie w czynie społecznym budowa instalacji wodociągowej i urządzeń melioracyjnych na terenie ogrodów działkowych przy ul. Szopena.

Uchwalony przez Miejską Radę Narodową budżet miasta zamyka się po stronie dochodów i wydatków sumą 147.484 tys. zł. Na dochody składają się:

1) DOCHODY WŁASNE (zyski z przedsiębiorstw, podatki, kary, opłaty skarbowe, dopłaty do alkoholu itp.)	82.172 tys. zł
a) z przemysłu terenowego i spółdzielczości	16.618 tys. zł
b) z budownictwa	1.434 „ „
c) z rolnictwa	57 „ „
d) z obrotu towarowego (w tym MHD, PZG, PSS)	17.278 „ „
e) z gospod. komunalnej i mieszk.	16.320 „ „
f) ze szkolnictwa	454 „ „
g) z kultury i sztuki	10 „ „
h) z ochrony zdrowia	2.120 „ „
i) z administracji terenowej	1.700 „ „
j) instytucji finansowych (PKO)	3.241 „ „
k) podatki i opłaty z gospodarki nieuspołecznionej	10.250 „ „
l) różne podatki i opłaty	12.690 „ „
2) ŚRODKI WYRÓWNAWCZE (udziały w dochodach budżetu centralnego i dotacje)	65.312 tys. zł
a) udział w podatku obrotowym	40.464 „ „
b) udział w podatku od wynagrodzeń	22.640 „ „
c) dotacje na budown. mieszkaniowe	1.897 „ „
d) dotacje na nowo uruchomione urządzenia socjalno-kulturalne	311 „ „
Dochody ogółem	147.484 tys. zł

Wydatki budżetu dzielą się na:

1) INWESTYCJE *)	10.137 tys. zł
przeznaczone na:	
a) budowę cmentarza i ulic	2.020 tys. zł
b) budowę internatu międzyшкольного	1.100 „ „
c) budowę szpitala na Winiarach	3.800 „ „
d) dotacja na budownictwo mieszk.	1.897 „ „
e) dotacja na czyny społeczne	1.050 „ „
f) spłata kredytów bankowych	190 „ „

*) Z budżetu miasta finansowane są tylko (i to niekiedy częściowo) nieliczne inwestycje. Większość inwestycji nieprzemysłowych w Płocku finansowana jest z partycypacji lub przez przemysł kluczowy, z budżetu Wojewódzkiej Rady Narodowej, z funduszy spółdzielczości itp.

g) zakupy inwestycyjne w re-sorsie oświaty		80 tys. zł
2) BIEŻĄCE, których struktura w/g podziału na poszczególne działy gospodarki narodowej przedstawia się jak poniżej:		
	%	kwota
a) na budownictwo	1,4	1.928 tys. zł
b) na rolnictwo	—	20 „ „
c) na gospodarkę komunalną i mieszkaniową	23,8	32.653 „ „
d) na szkolnictwo ogólnokształcące i wychowanie	24,9	34.220 „ „
e) na szkolnictwo zawodowe	0,9	1.201 „ „
f) na szkolnictwo wyższe	—	57 „ „
g) na kulturę i sztukę	1,7	2.373 „ „
h) na ochronę zdrowia	42,1	57.842 „ „
i) na kulturę fizyczną i turystykę	0,2	211 „ „
j) na świadczenia społeczne	0,7	944 „ „
k) na administrację terenową	3,2	4.359 „ „
l) rezerwy	1,1	1.539 „ „
Razem	100,0%	137.347 tys. zł
Wydatki ogółem		147.484 tys. zł

Z tablicy wynika, że z każdego 100 zł budżetu miasta najwięcej, bo aż 42,1 zł wydatkuje się na ochronę zdrowia, 24,9 zł na szkolnictwo, 23,8 zł na gospodarkę komunalną i mieszkaniową, następnie zaś daleko mniejsze liczby na inne działy. Ilość etatów osobowych w zakresie jednostkowego budżetu terenowego ustalono na 106 (umysłowi i fizyczni pracownicy Prezydium MRN z wyjątkiem Wydziału Finansowego).

W uchwale budżetowej Miejska Rada Narodowa stwierdziła, że przy realnym zaplanowaniu dochodów, wydatki nie są wystarczająco zabezpieczone — a to w związku z szybkim rozwojem Płocka. Dlatego też postanowiono wystąpić z wnioskiem do Wojewódzkiej Rady Narodowej o zwiększenie wydatków o kwotę 15.108 tys. zł — z przeznaczeniem na poniższe zadania:

a) modernizację ulic	6.000 tys. zł
b) na wykup terenów na ogrody pracownicze	1.500 „ „
c) na organizację wystawy zieleni w Katowicach	200 „ „
d) na utrzymanie czystości, oświetlenia i zieleni	1.000 „ „
e) na kapitalne remonty szkół	1.500 „ „

f) na utrzymanie międzyszkolnego parku sportowego	150 tys. zł
g) na ochronę zdrowia	4.467 „ „
h) na kulturę i sztukę	291 „ „

Nie uwzględnienie przez władze wojewódzkie powyższego wniosku-aneksu wpłynie ujemnie na należyłą działalność miasta.

*
*   *

Program działania na 1968 rok — omówiony tu skrótowo — został uchwalony. Jednak najważniejszą rzeczą jest wcielić go w życie. Z doświadczenia Płocka z lat 1961—1965 wiemy, że niewykonanie programu inwestycji nieprzemysłowych spowodowało szereg przykrych — dla miasta oraz ludności regionu — konsekwencji. Jednak i w obecnej pięcioletniej sytuacji jest podobna.

W 1966 r. z przyznanych środków finansowych i limitów przerobowych miasto straciło w robotach budowlano - montażowych 21 mln zł. gdyż inwestycje nieprzemysłowe wykonano w 90%. Jeszcze gorsza sytuacja — nie notowana od lat — zaistniała w 1967 r., bowiem nie przerobiono aż 35 mln zł, głównie na budowie szpitala na Winiarach i w budownictwie mieszkaniowym spółdzielczym na Osiedlu Tysiąclecia. Strata ok. 56 mln zł w ciągu 2-ech lat obecnego planu pięcioletniego — to rzecz, która nie powinna mieć absolutnie miejsca w przyszłości — a to z uwagi na dynamikę rozwoju miasta.

Tak jak dla województwa warszawskiego podstawowym kierunkiem rozwoju przemysłowego jest przemysł maszynowo-metalowy, rolno-spożywczy, materiałów budowlanych, przemysł o swobodnych warunkach lokalizacji oraz drobna wytwórczość (rynek regionalny i kooperacja z miejscowym przemysłem) — tak dla Płocka najważniejszym czynnikiem miastotwórczym jest wielki przemysł chemiczny.

Nie można dopuścić, aby rozwój miasta nie nadążał za rozwojem przemysłu, aby funkcje jego nie działały prawidłowo. Dlatego też podstawowym problemem roku 1968 jest wykorzystanie w 100% przyznanych środków i limitów.

Jednakże niezbędnym tego warunkiem są „kadry, które uzyskamy wówczas, jeśli atrakcyjność miejsca zamieszkania będzie przynajmniej równa atrakcyjności miejsca pracy” — jak to słusznie podnosi w artykule na temat inwestycji towarzyszących Przewodniczący Prezydium MRN mgr Marian Woźniak.

Negatywne doświadczenia ostatnich 7 lat (1961—1967) nie mogą się powtarzać. Inwestycje przemysłowe planu centralnego, nie mające bezpośredniego wpływu na warunki życia ludności Płocka, nie powinny wypierać inwestycji bytowo-socjalno-kulturalnych, niezbędnych dla obsługi dynamicznie rozwijającego się miasta i ludności regionu.

Jednak nie wszystko wyłącznie zależy od inwestycji. Wiele zależy także od gospodarności władz, kierownictwa wydziałów, dyrekcji przedsiębiorstw — ich serca dla miasta. Więcej powinien działać mózg, a nie tylko paragraf. Inicjatywa, postęp techniczno-organizacyjny i zdrowy rozsądek są dalej pilnie potrzebne. W większym też stopniu należy wykorzystywać czyny społeczne załóg i indywidualnych osób, kapitalne remonty, środki pozalimitowe, wykonawstwo systemem gospodarczym — co ma wpływ na rozwój infrastruktury społecznej w naszym mieście. W ten sposób działając — powiększamy atrakcyjność Płocka jako miasta. Wysokiej klasy fachowcy — często z dużych miast — chętniej będą się tu osiedlać na stałe.

Pełna realizacja zadań planu gospodarczego i budżetu miast w 1968 r. winna zapewnić dalszy wzrost standardu życiowego Płoczan oraz coraz lepsze zaspokajanie ich potrzeb mieszkaniowych, zdrowotnych i kulturalnych.

Chodzi o działanie, o dobrą robotę, bo „słowa mogą uczyć, przykłady będą działać” (o czym wiedzieli już starożytni), gdyż sama nawet zamożność — w obecnej fazie rozwoju — jest już za mało produktywna.

Rok 1968 — przełomowy rok obecnej 5-latk, winien dokonać dalszych jakościowych przemian dla uczynienia warunków życia w naszym grodzie bardziej nowoczesnymi, podobnie jak nowoczesna jest technologia w gigancie polskiej chemii — Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych.